

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра журналістики та мовної комунікації

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Інна САВИЦЬКА
« 27 » _____ 2022 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації,
протокол № 11 від 25 травня 2022 р.
Завідувач кафедри

Везел Наталія КОСТРИЦЯ

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Журналістика»
Везел Наталія КОСТРИЦЯ

ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ (ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – доц. Савенко О. М.

Київ – 2022

1. ОПИС ПРАКТИКИ

ВИРОБНИЧА (ЖУРНАЛІСТСЬКА) ПРАКТИКА

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	061 Журналістика	
Освітня програма	Журналістика	
Характеристика практики		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	-
Семестр	6	-

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАКТИКИ

Метою виробничої (журналістської) практики є закріплення й удосконалення професійних умінь студентів, необхідних для роботи у різних видах ЗМІ, формування і розвиток навичок, потрібних для роботи у редакціях друкованих та електронних ЗМІ, інтернет-виданнях, інформаційних агенціях, телерадіокомпаніях.

Під час виробничої практики для студентів-журналістів передбачені такі **завдання:**

- ознайомитися зі структурою редакцій і відділів; сутністю, функціями і посадовими обов'язками журналістів у різних редакційних підрозділах; загальними принципами і внутрішнім порядком роботи в різних масмедіа;
- готувати та редагувати журналістські матеріали для щоденних інформаційних рубрик газет, випусків і програм радіо, телебачення;
- генерувати теми та обробляти власний контент, створювати інформаційний продукт;
- використовувати графічні, аудіовізуальні засоби мовлення;
- підготувати власний творчий доробок (Портфоліо): інтерв'ю з обраної теми та інші напрацювання з бази практики (інформаційне

- повідомлення, кореспонденція, репортаж, інтерв'ю, коментар, стаття, огляд, звіт тощо);
- дотримуватися у роботі стандартів професійної діяльності, етичного кодексу журналіста.

Виробнича (журналістська) практика сприяє розвитку таких компетентностей, як:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

Програмні результати навчання, визначені в освітній програмі:

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

Основні стандарти професійної діяльності, Етичний кодекс журналіста та інші матеріали подані в методичних рекомендаціях, де викладено основні положення професійної діяльності журналіста.

3. СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Вивчення документації та планування діяльності	
1. Установча конференція	1
2. Вивчення документації, пов'язаної із проходженням практики	2
3. Планування практики, визначення завдань для кожного змістового компоненту та узгодження із керівником від Університету	2
Разом	5
Етап 2. Практична діяльність	
1) Прибуття на базу практики, інструктаж. Призначення керівника від бази практики.	2
2) Ознайомлення із порядком роботи в установі, узгодження завдань із керівниками від Університету й бази практики	2
3) Робота над медіапродуктом	20
4) Виконання завдань від бази практики	10
5) Оформлення звіту та щоденника практиканта	4
6) Підготовка Портфоліо	2
Разом	40
Етап 3. Звітування про проходження практики	
1) Оформлення документації про проходження практики	10
2) Підготовка матеріалів для презентації результатів практики	3
3) Звітна конференція, презентація власних медіапродуктів і захист результатів практики, публічне обговорення доробку.	2
Разом	15
Усього	60

3. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

1. Установча конференція.
2. Вивчення документації, пов'язаної із проходженням практики.
3. Створення індивідуального плану практики, визначення завдань для кожного змістового компоненту та узгодження з керівниками Університету та Баз практики.
4. Виконання обов'язкового завдання (створення мультимедійного продукту: інтерв'ю (аудіо чи відео). Технічне завдання до інтерв'ю

подається у додатках.

5. Участь у роботі колективу залежно від бази практики (редакція, телебачення, радіо, преса, інтернет-видання, інформаційне агентство).
6. Підготовка творчого Портфоліо студента.
7. Робота над звітом практики, оформлення щоденника-практиканта.

ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

№	Вид практики	Завдання
1.	Телебачення	Робота над медіапродуктом: отримання редакційного завдання для визначення об'єктів зйомок і підготовки інформаційних сюжетів; написання тексту для підводки ведучому або сценарію інформаційного сюжету; редагування тексту; організація і участь у зйомці (студія чи на виїзді); перегляд відзнятого матеріалу; відбір кадрів для монтажу; розшифровка синхронів; участь у відеомонтажі. Оволодіння навичками підготовки і написання для розміщення на екрані «рухомого рядка» новин. Підготовка Портфоліо студента для захисту результатів практики.
2.	Радіомовлення	Робота над власним медіапродуктом: отримання редакційного завдання для визначення об'єктів висвітлення і підготовки інформаційних та інших сюжетів; перегляд стрічок інформаційних агентств для підбору інформації для випуску новин; написання тексту для підводки ведучому чи сценарію інформаційного сюжету; редагування тексту; організація і участь у радіозаписі – інформаційного повідомлення, репортажу, інтерв'ю; розшифровка синхронів; участь у монтажі радіопередачі на всіх етапах підготовки. Підготовка Портфоліо студента для захисту результатів практики.
3.	Преса	Робота над медіапродуктом: отримання редакційного завдання для визначення об'єктів висвітлення і підготовки інформаційних та інших сюжетів; перегляд стрічок інформаційних

		<p>агентств для підбору інформацій для підготовки інформаційних блоків новин; написання текстів власних інформацій чи підготовка добірок новин з інформагентств; редагування текстів позаштатних авторів і дописувачів; підготовка оглядів преси (за потреби); участь у підборі і виготовленні ілюстративного матеріалу для чергового випуску газети; опанування сутності роботи більд-редактора, контактування з фотокореспондентами видання і фоторепортерами; опанування навичками відбору фотографій та іншого ілюстративного матеріалу; ознайомлення з принципами верстки номера, макетування шпальт, розмітки і розміщення матеріалів і фотографій.</p> <p>Підготовка Портфоліо студента для захисту результатів практики.</p>
4.	Інтернет-видання	<p>Робота над власним медіапродуктом:</p> <p>отримання редакційного завдання після визначення об'єктів висвітлення і підготовки інформаційних та інших сюжетів; перегляд стрічок інформаційних агентств, інших електронних ресурсів і сайтів з метою підбору інформації для власних блоків новин; внесення пропозицій і розміщення репортажів, коментарів, оглядів, аналітичних та спеціальних статей із стрічок інформаційних агентств, інших електронних джерел, сайтів, ресурсів; написання текстів власних інформацій чи підготовка, обробка і редагування добірок новин; редагування текстів позаштатних авторів і підписників; підготовка оглядів статей національної та зарубіжної преси; організація, підготовка, написання та публікація в інтернет-виданні інтерв'ю, коментарів та інших матеріалів.</p> <p>Підготовка Портфоліо студента для захисту результатів практики.</p>
5.	Інформаційне агентство	<p>Робота над медіапродуктом:</p> <p>отримання редакційного завдання; перегляд стрічок партнерських інформаційних агентств для підбору інформацій для формування власних інформаційних блоків новин; внесення пропозицій щодо можливого використання на своїх тематичних</p>

	<p>стрічках репортажів, коментарів, оглядів, аналітичних та спеціальних статей із стрічок інформаційних агентств, з якими підписано угоди про співпрацю; написання текстів інформаційних матеріалів; редагування і обробка текстів стрингерів, позаштатних авторів і дописувачів; підготовка оглядів національної і зарубіжної преси (за потреби); ознайомлення із роботою фототеки інформagenta, участь у підборі і виготовленні ілюстративного матеріалу для постійних інформаційних стрічок; опанування сутності роботи б'їлд-редактора, контактування з фотокореспондентами і позаштатними фоторепортерами; опанування навичками відбору фотографій та іншого ілюстративного матеріалу. Підготовка Портфоліо студента для захисту результатів практики.</p>
--	---

5.ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Вивчення курсу супроводжується проведенням підсумкового контролю (залік).

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання студента відбувається відповідно до положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.03.2018 р. протокол № 6.

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзамен	залік
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

7. Рекомендовані література

Основна

1. Безсмертний В. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ: Ліра-К, 2019. 200 с.
2. Досенко А. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери: навч.-метод. посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
3. Європейська Конвенція з прав людини. Свобода вираження поглядів: Довідник з українського та європейського інформаційного законодавства / Укл. В. Ф. Іванов, Ю. Є. Зайцев. Київ: Центр вільної преси, 2002. 518 с.
4. Карпенко В. Журналістика. Вступ до фаху. Київ: Університет «Україна», 2011. 196 с.
5. Квіт С. Масові комунікації. Київ: Києво-Могилянська академія, 2018. 352 с.
6. Лаврик О. В. Основи журналістики: навч.-метод. посібн. для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 73 с.
7. Міжнародні стандарти свободи слова. Збірник публікацій міжнародної організації «Артикль 19». Київ: Міленіум, 2003. 216 с.
8. Місьо М., Петрова Н., Ситцовой В. Правничі засади діяльності журналістів в Україні. К.: Айрекс Про Медія, 2000.
9. Петрова Н., Якубенко В. Медіа Право. Київ, 2007. 276 с.
10. Правовий самозахист журналістів. Київ: Геопринт, 2003. 98 с.
11. Приступенко Т.О. Теорія журналістики. Київ: Знання, 2011. 351 с.
12. Сінгер П. Війна лайків. Клуб сімейного дозвілля, 2019. 320 с.
13. Тейлор П. Розмова з терористами. Київ: Темпора, 2014. 512 с.
14. Холод О. Комунікаційні технології. Київ: Центр навчальної літератури 2019. 211 с.
15. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ: Академія, 2021. 168 с.

Додаткова

1. Ворошилов В. В. Журналістика: учебник. СПб., 2002. С. 199–241.
2. Законодавство України: Про пресу України: Інформація і свобода слова. Київ: Молодь, 1997.
3. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / Укл.: Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев – Київ: Нічлава, 2006. 100 с.
4. Здоровега В.Й. Вступ до журналістики. Львів, 1995.
5. Здоровега В.Й. Українська періодика у сучасному національному просторі. *Укр. періодика: історія і сучасність: доповіді та повідомлення III Всеукр. наук.–теорет. конф.* 22–23 груд. 1996 р. Львів, 1995. С. 11.
6. Здоровега В. Й. Преса і влада. *Укр. періодика: історія і сучасність: тези дон. і новідомл. Всеукр. наук.-теор. конф.* 9–10 груд. 1993 р. Львів, 1993. С. 8–13.

7. Ким М. Технология создания журналистского произведения. СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2001. 320 с.
8. Кузнецова О. Д. До проекту Кодексу етики журналіста України. *Укр. журналістика: історія і сучасність: вісн. Львівського ун-ту*. Сер. Журналістика. 1997. С. 21–25.
9. Кузнецова О. Д. Основи масової комунікації: навч. посіб. Львів: РВВ Львівського ун-ту, 1996. 170 с.
10. Кузнецова О. Д. Правові гарантії незалежності преси. *Українська періодика: історія і сучасність: IV Всеукр. наук.-теорет. конф.*, 19–20 груд. 1997 р. Львів, 1997. С. 142–145.
11. Кузнецова О. Д. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій. Львів: РВВ Львівського ун-ту, 1993. 32 с.
12. Лазутина Г. В. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов. Москва: «Аспект Пресс», 2004. 185 с.
13. Мельник Г. С., Тепляшина А. Н. Основы творческой деятельности журналиста. СПб.: Питер, 2006. 270 с.
14. Мильтон Дж. О свободе печати. Москва, 1907. 55 с.
15. Москаленко А. З. Журналістика в умовах гласності. Київ, 1997.
16. Москаленко А. З. Вступ до журналістики. Київ: Школяр, 1997. 297 с.
17. Москаленко А. З. Два кити. Київ, 1997. 36 с.
18. Москаленко А. З. Етика журналіста: між боротьбою за тираж і об'єктивною інформацією. *Матеріали наук.-практ. конф. «Українська журналістика – 97»* / за заг. ред. А.З. Москаленка. Київ: Центр вільної преси, 1997.
19. Москаленко А. З. Комунікативна політологія. Київ, 1997. 60 с.
20. Москаленко А. З. Теорія журналістики: підручник. Київ: Експрес-об'ява, 1998. 334 с.
21. Нерух О. Першооснови журналістської творчості: навч. посібн. Харків: Світ дитинства, 2000. 108 с.
22. Олешко В. Журналистика как творчество: учебное пособие. Москва: РИП-холдинг, 2003. 220 с.
23. Основы творческой деятельности журналиста: учебник для студентов вузов по специальности «Журналистика». Ред.-сост. С. Г. Корконосенко. СПб.: Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000. 272 с.
24. Почепцов Г. Г. Информационные войны. Москва; Киев: Ваклер: Рефлбук, 2000. 576 с.
25. Почепцов Г. Г. Информация и дезинформация. Киев: Эльга: Ника-центр, 2001. 256 с.
26. Почепцов Г. Г. Психологические войны. Москва; Киев: Ваклер: Рефлбук, 2000. 528 с.
27. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. Москва; Киев: Ваклер: Рефлбук, 2001. 656 с.

28. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом на 1 січня 2001 р. Київ: Юрінком Інтер, 2001.

Допоміжна

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://goo-gl.su/NQHxca>.
2. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». URL: <https://goo-gl.su/Kgl3ID8y>.
3. Закон України «Про державну таємницю». URL : <https://googl.su/BJMTOzj>.
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації». URL : <https://goo-gl.su/KelpK>.
5. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». URL: <https://goo-gl.su/cxMm>.
6. Закон України «Про захисту спільної моралі». URL : <https://goo-gl.su/w6w8Pu>.
7. Закон України «Про інформаційні агентства». URL : <https://goo-gl.su/mjKiMb>.
8. Закон України «Про інформацію». URL : <https://goo-gl.su/UhAUjYC>
9. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». URL : <https://goo-gl.su/qSu4SJ>.
10. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL : <https://goo-gl.su/sm5Oz6MA>.
11. Кодекс професійної етики українського журналіста. URL : <http://www.cje.org.ua/ua/code>.

ОБОВ'ЯЗКОВЕ ЗАВДАННЯ

Жанр: інтерв'ю

Формат: аудіо чи відео (mp3, avi, mp4)

Мова: українська

Хронометраж: 2-5 хвилин.

Рекомендована структура Інтерв'ю (2-4 хвилини):

- 1) вступ до 30 секунд (встановлення контакту, інформування про мету опитування, умови його проведення, формування установки на співробітництво, відповіді на питання, що виникають у респондента);
- 2) основна частина (докладне дослідження, здійснюване за заздалегідь розробленим планом);
- 3) завершення (зняття напруги, висловлення подяки за участь у роботі).

Питання для інтерв'ю мають відповідати таким вимогам:

- логічна однозначність, тобто відсутність автономних частин, що потребують різних відповідей;
- уникнення маловідомих, іншомовних слів, спеціальних термінів тощо;
- уникнення запитань, які неможливо запам'ятати, через що респондент відповідає тільки на частину або взагалі відмовляється від відповіді;
- формування конкретних питань, оскільки це забезпечує вірогідність отриманої інформації. Загальна інформація передбачає нехтування окремими ситуаціями;
- включення в обговорення (за необхідності) уявлюваної ситуації, що стосується досліджуваного. До цього вдаються за потреби одержати відомості дискусійного характеру або не цілком прийнятні для публічного висловлення респондентом;
- на початок інтерв'ю не виносять складні, нецікаві або інтимні питання. Зацікавлення ними досліджуваного може забезпечити подальше інтерв'ювання;
- створення передмови у разі недостатньої компетентності досліджуваного щодо предмета, про який ідеться;
- коректність пропонованих відповідей. Питання не повинні принижувати гідність досліджуваного;
- психологічна послідовність питань. Іноді інтерв'юери відступають від логічного порядку питань, щоб уникнути впливу відповідей попередніх чи з метою запобігання втомі опитуваного.